

Súd: Okresný súd Kežmarok
Spisová značka: 5P/73/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8421200990
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 09. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zuzana Salajová
ECLI: ECLI:SK:OSKK:2021:8421200990.3

Uznesenie

Okresný súd Kežmarok v právnej veci starostlivosti súdu o maloleté deti N. a Z. všetky trvale bytom K. zastúpené opatrovníkom obcou K., deti rodičov - matky D., obaja trvale bytom K., toho času obaja v ÚVTOS, o návrhu Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Kežmarok o nariadenie ústavnej starostlivosti, takto

rozhodol:

I. Zveruje do ústavnej starostlivosti mal. N. ktorá sa bude vykonávať v Centre pre deti a rodiny Spišská Belá, so sídlom Spišská Belá, Továrenská 19/5, a to od právoplatnosti tohto uznesenia.

II. Zaväzuje matku D., prispievať na výživu maloletých detí N., I., H., N. a Z. mesačne sumou 30 % zo sumy životného minima na každé nezaopatrované nepľnoleté dieťa na účet Centra pre deti a rodiny Spišská Belá, a to od právoplatnosti tohto uznesenia.

III. Zaväzuje otca Z., prispievať na výživu maloletých detí N., I., H., N. a Z. mesačne sumou 30 % zo sumy životného minima na každé nezaopatrované nepľnoleté dieťa na účet Centra pre deti a rodiny Spišská Belá, a to od právoplatnosti tohto uznesenia.

IV. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Návrhom podaným na tunajší súd dňa 26. 05. 2021 Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Kežmarok ako navrhovateľ žiadal, aby súd neodkladným opatrením nariadil odovzdanie maloletých detí N., I., H., N. a Z. G. do ústavnej starostlivosti, ktorú žiada, aby bola vykonávaná v Centre pre deti a rodiny Spišská Belá. Zároveň žiadal aby súd rodičov maloletých detí zaviazal platiť výživné na každé nezaopatrované nepľnoleté dieťa sumou 30 % zo sumy životného minima.

2. Návrh navrhovateľ odôvodnil tvrdením, že maloleté deti N., I., H., N. a Z. G. boli rozsudkom Okresného súdu Kežmarok sp. zn. 3P/184/2019 z 23. 01. 2020, právoplatného 10. 03. 2020, zverené do náhradnej osobnej starostlivosti starej matke D. S., nakoľko obaja rodičia sa nachádzajú v ÚVTOS za zločin týrania blízkej a zverenej osoby. Matka bola odsúdená na trest odňatia slobody v trvaní 4 rokov a otec na trest odňatia slobody v trvaní 5 rokov. Rodičia majú okrem mal. N., I., H., N. a Z. ešte 5 detí, ktoré sú rozsudkom Okresného súdu Kežmarok zverené do náhradnej osobnej starostlivosti starému otcovi Z. G.. Navrhovateľ v návrhu podanom dňa 26. 05. 2021 ďalej poukázal, že stará matka býva so svojím druhom V. G. a 5 maloletými deťmi v drevenom dome, ktorý pozostáva z jednej miestnosti, ktorá je zariadená štandardným nábytkom, nachádzajú sa v nej dva rozťahovacie gauče, je udržiavaná na primeranej hygienickej úrovni. V domácnosti je zavedená elektrická energia, vykurovaná je peckou na tuhé palivo. Vodu rodina čerpá z obecného hydrantu v osade. Mal. H. navštevuje v školskom roku 2020/2021 1. ročník Základnej školy K., mal. I. je žiakom 4. ročníka špeciálnej triedy Základnej školy K., mal. N. navštevuje 6. ročník špeciálnej triedy Základnej školy K., ich školská dochádzka je pravidelná, všetci si riadne plnia školské povinnosti. Mal. N. a Z. sú v celodennej starostlivosti starej matky D. S., mal. N. má

od septembra začať navštevovať základnú školu. Príjmom rodiny je vdovský dôchodok, 5x prídavok na dieťa a 5x opakovaný príspevok dieťaťu zverenému do náhradnej osobnej starostlivosti, čo spolu tvorí sumu cca. 1 300 eur mesačne. Výdavky rodina nemá. Uviedol, že stará matka doposiaľ zabezpečovala starostlivosť nad maloletými, avšak nakoľko sa jej zdravotný stav zhoršil natoľko, že bola hospitalizovaná v nemocnici, nemôže chodiť, iba sedí a leží a jej zdravotný stav vyžaduje kyslíkový prístroj. Navrhovateľ uviedol, že v rámci prípadovej konferencie oslovili všetkých príbuzných maloletých, nenašiel sa však nikto, kto by mal záujem o zverenie maloletých detí do svojej starostlivosti. Navrhovateľ poukázal, že druh starej matky nie je schopný zabezpečiť starostlivosť na piatim maloletým deťom a nevesta má vo svojej starostlivosti šesť maloletých detí. Najvhodnejším riešením pre maloletých je teda pobyt v zariadení na výkon rozhodnutia súdu, nakoľko náhradná matka nedokáže v súčasnej dobe zabezpečiť potrebnú starostlivosť.

3. Okresný súd Kežmarok uznesením zo dňa 27.05.2021, č. k. 5P/73/2021 - 6, neodkladným opatrením dočasne, do právoplatného rozhodnutia vo veci, nariadil odovzdanie maloletých detí N. do ústavnej starostlivosti, ktorá sa bude vykonávať v Centre pre deti a rodiny Spišská Belá, so sídlom Továrenská 19/5, Spišská Belá. Výrokmi II. a III. uznesenia zaviazal rodičov maloletých detí prispievať na výživu každého z maloletých sumou 30 % sumy životného minima na nezaopatrené dieťa na účet Centra pre deti a rodiny Spišská Belá, nakoľko starej matke, ktorá doposiaľ deťom zabezpečovala náhradnú osobnú starostlivosť, sa jej zdravotný stav zhoršil natoľko, že bola hospitalizovaná v nemocnici a jej zdravotný stav si vyžaduje kyslíkový prístroj a oslovení príbuzní maloletých detí neprejavili záujem zveriť si maloleté deti so svojej starostlivosti.

4. Súd vo veci nariadil na deň 20. 09. 2021 pojednávanie, na ktoré predvolal rodičov maloletých detí, navrhovateľa, procesného opatrovníka obec K., Centrum pre deti a rodiny Spišská Belá. Pojednávanie sa zúčastnil navrhovateľ, procesný opatrovník maloletých detí obec K., a zástupca Centra pre deti a rodiny Spišská Belá. Rodičia maloletých sa pojednávania nezúčastnili, napriek riadnemu doručeniu predvolania. Súd konal a rozhodol v ich neprítomnosti. Rodičia maloletých sú toho času vo výkone trestu odňatia slobody. Návrh im bol riadne doručený, avšak k návrhu sa rodičia nevyjadrili.

5. Súd vo veci vyslúchol navrhovateľa, zástupcu Centra pre deti a rodiny Spišská Belá, a vykonal dokazovanie i listinnými dôkazmi obsiahnutými v súdnom spise, najmä návrhom na začatie konania, uznesením tunajšieho súdu č. k. 5P/73/2021 - 6 o nariadení neodkladného opatrenia zo dňa 27. 05. 2021, výpisom z lustrácie oboch rodičov maloletých v registri ZVJS, oboznámením rodných listov maloletých detí, listinou- oznámením CDR Spišská Bela zo dňa 01. 06. 2021, správou Centra pre deti a rodiny Spišská Belá, správou Úradu práce sociálnych vecí a rodiny Kežmarok zo dňa 09. 09. 2021, správou Úradu práce sociálnych vecí a rodiny Kežmarok o prešetrení pomerov maloletých detí zo dňa 17. 09. 2021.

6. Poverená zástupkyňa navrhovateľa ÚPSVaR Kežmarok na pojednávaní k veci uviedla, že trvá na podanom návrhu, nakoľko je v záujme mal. detí, aby nad nimi bola nariadená ústavná starostlivosť z dôvodu, že rodičia maloletých detí sú toho času v ústave na výkon trestu odňatia slobody. Nikto z blízkych osôb neprejavil záujem o starostlivosť o tieto maloleté deti. Starý otec má zverených ďalších päť detí.

7. Zástupkyňa Centra pre deti a rodiny Spišská Belá k veci uviedla, že súhlasí s podaným návrhom. Uviedla, že deti v centre prospievajú, rodičia ich kontaktujú, deti rodičom poslali spoločný list. Starý otec sa s nimi kontaktuje sporadicky. Uviedla, že maloleté deti majú v centre vytvorené vhodné podmienky, ktoré doma nemali.

8. Správou z prešetrenia pomerov u maloletých detí zo dňa 17. 09. 2021, ktorú súdu podal Úrad práce sociálnych vecí a rodiny Kežmarok vyplýva, že mal. deti boli uznesením Okresného súdu Kežmarok č. k. 5P/73/2021 - 6 zo dňa 27. 05. 2021 odovzdané do starostlivosti CDR Spišská Belá, nakoľko obaja rodičia sa nachádzajú v ÚVTOS za zločin týrania blízkej a zverenej osoby a to matka na trest odňatia slobody v trvaní 4 rokov a otec na trest odňatia slobody v trvaní 5 rokov. Maloleté deti G. boli rozsudkom Okresného súdu Kežmarok č. k. 3P/184/2019 zo dňa 23. 01. 2020, právoplatným dňa 10.03.2020 zverené do náhradnej osobnej starostlivosti starej matke D. S., ktorá dňa 29.05.2021 zomrela. Rodičia majú okrem mal. N., I., H., N. a Z. ešte päť mal. detí, ktoré sú uznesením OS Kežmarok zverené do NOS starému otcovi Z. G.. Vzhľadom k tomu, že obaja rodičia sa stále nachádzajú v ÚVTOS a v rodine nie je nikto, kto by si chcel mal. deti zveriť do náhradnej starostlivosti, čiže mal. deti sa zatiaľ nemajú kam vrátiť, Navrhovateľ trvá na podanom návrhu, nakoľko je v záujme maloletých detí nariadiť ústavnú starostlivosť.

9. Zo správy Úradu práce sociálnych vecí a rodiny Kežmarok zo dňa 09. 09. 2021, č. SB 2021/89,90 -020; SP 2021/91-019; SP 2021/92-017, SP 2021/93-016 vyplýva, že uznesením Okresného súdu Kežmarok č. k. 5P/73/2021 - 19 boli maloleté deti zverené do náhradnej starostlivosti starej matke D., stará matka, ktorá mala maloleté deti zverené do náhradnej starostlivosti zomrela a obaja rodičia maloletých detí sa toho času nachádzajú v UTVOS. Maloletý N. bol do Centra pre deti a rodiny Spišská Belá umiestnený spoločne so súrodencami I., H., N. a Z.. U maloletého N. boli spočiatku problémy s jeho nespokojnosťou s pobytom. Správa ďalej uvádza, že maloletý dodržiava hygienu, pravidelne sa pripravuje na školské vyučovanie, pochopil situáciu, v ktorej sa súrodenci nachádzajú. Maloletý I. chápe situáciu, v ktorej sú súrodenci, spočiatku rovnako ako jeho brat N. prejavoval nespokojnosť s umiestnením v centre. Udržiava hygienu, pripravuje sa pravidelne na školské vyučovanie. U maloletej H. bola podľa správy kompletne vykonaná očista celého tela a hlavy, hygienické návyky sú v norme. Jej správanie bolo treba spočiatku koordinovať, ale režim si osvojila, H. navštevuje 1. ročník v Špeciálnej základnej škole, nevie sa sústrediť, má rozptýlenú pozornosť. Rada sa venuje tvorivej činnosti, stravovacie návyky sú v norme. U N. bola taktiež podľa správy kompletne vykonaná očista celého tela a hlavy, hygienické návyky sú v norme, jeho správanie je veľmi hlučné, nevie sa sám hrať, mladšie deti bije, stravovacie návyky sú v norme, kúpanie je niekedy sprevádzané plačom, v centre ho učia rozprávať po slovensky. Maloletý N. toho času nedosiahol školskú spôsobilosť, javí sa ako nezrelý na zaškolenie, má nedostatočnú znalosť slovenského jazyka, nedostatočnej rozvinutej grafomotorickej zručnosti, neutvorené matematické predstavy. Z. podobne ako jej brat N. nerozumie ani nehovorí po slovensky, v centre ju učia rozprávať po slovensky, má rovnako neprimerane hlučné správanie. U maloletej Z. sú pozorované nerovnomerne sa rozvíjajúce oblasti psychomotoriky. Vzťahové väzby sa javia ako prehlbujúce sa s rodinou formou telefonických rozhovorov. Úroveň intelektových schopností u mal. N. je v pásme ľahkej duševnej zaostalosti. Úroveň intelektových schopností u mal. I. je rovnako v čase merania v pásme ľahkej duševnej zaostalosti. U maloletej Kláry bol zistený zaostávajúci vývin kognitívnych funkcií, vôľovo motivačná nezrelosť.

Od umiestnenia maloletých detí do Centra pre deti a rodiny boli s maloletými deťmi uskutočnené kontakty švagra (p. F.W.) dňa 17. 06. 2021, dňa 18. 06. 2021, 20. 06. 2021 a 22. 06. 2021. Dňa 18. 06. 2021 maloletých telefonicky kontaktoval aj starý otec. Matka maloletým deťom poslala list z UTVOS dňa 18. 06. 2021. Dňa 21. 06. 2021 maloleté deti osobne kontaktoval p. F.W. a sestra. Otec maloletých detí sa s maloletými telefonicky kontaktoval z UTVOS dňa 06. 09. 2021.

10. Z vykonanej lustrácie v registri obyvateľov Slovenskej republiky mal súd za preukázané, že stará matka maloletých detí, (ktorá nad maloletými vykonávala náhradnú osobnú starostlivosť na základe rozhodnutia Okresného súdu Kežmarok sp. zn. 3P/184/2019 zo dňa 23. 01. 2020, právoplatného 10. 03. 2020), dňa 29. 05. 2021 zomrela, teda smrťou osoby, ktorej boli maloleté deti zverené do náhradnej osobnej starostlivosti s poukazom na ust. § 47 ods. 1 písm. c) Zákona rodine, zanikla náhradná osobná starostlivosť.

11. Podľa § 44 ods. 1 zák. č. 36/2005 Z. z. Zákon o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej Zákon o rodine); náhradnou starostlivosťou je viacero osobitne usporiadaných, na seba nadväzujúcich a vzájomne sa podmieňujúcich dočasných opatrení, ktoré nahrádzajú osobnú starostlivosť rodičov o maloleté dieťa v prípadoch, ak ju rodičia nezabezpečujú alebo nemôžu zabezpečiť.

12. Podľa § 44 ods. 3 písm. a) - c) Zákona o rodine, náhradnou starostlivosťou je zverenie maloletého dieťaťa do osobnej starostlivosti inej fyzickej osoby než rodiča (ďalej náhradná osobná starostlivosť), pestúnska starostlivosť a ústavná starostlivosť.

13. Podľa § 44 ods. 4 Zákona o rodine, súd pri rozhodovaní o tom, ktorý zo spôsobov náhradnej starostlivosti zvolí, vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa.

14. Podľa § 47 ods. 1 písm. c) Zákona o rodine, náhradná osobná starostlivosť zaniká smrťou osoby, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti,

15. Podľa § 54 ods. 1 Zákona o rodine, náhradná osobná starostlivosť a pestúnska starostlivosť majú prednosť pred ústavnou starostlivosťou. Pred nariadením ústavnej starostlivosti je súd povinný vždy skúmať, či maloleté dieťa nemožno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti, a ak to nie je možné, do pestúnskej starostlivosti.

16. Podľa § 54 ods. 2 písm. b) Zákona o rodine, súd môže nariadiť ústavnú starostlivosť len vtedy, ak je výchova dieťaťa vážne ohrozená alebo vážne narušená, nie je možné dieťa zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo pestúnskej starostlivosti a rodičia dieťaťa nežijú alebo im v starostlivosti o dieťa bráni závažná prekážka.

17. Podľa § 54 ods. 3 Zákona o rodine; za vážne ohrozenie alebo vážne narušenie výchovy maloletého dieťaťa sa nepovažujú nedostatočné bytové pomery alebo majetkové pomery rodičov maloletého dieťaťa.

18. Podľa § 54 ods. 4 Zákona o rodine; ak súd nerozhodol podľa § 39 ods. 2 a ods. 3 alebo podľa § 56, sú rodičia maloletého dieťaťa naďalej jeho zákonnými zástupcami a spravujú jeho majetok.

19. Podľa § 54 ods. 5 Zákona o rodine; súd v rozhodnutí, ktorým nariaďuje ústavnú starostlivosť, musí presne označiť zariadenie, do ktorého má byť dieťa umiestnené. Pri rozhodovaní o ústavnej starostlivosti a označení zariadenia súd vždy prihliadne na citové väzby maloletého dieťaťa k rodičom, súrodencom a iným blízkym osobám a zohľadní možnosti zariadenia na utvorenie podmienok na zachovanie rodinných a citových vzťahov dieťaťa, jeho rodičov a súrodencov.

20. Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine, je plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

21. Podľa § 62 ods. 2 Zákona o rodine, obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

22. Podľa § 62 ods. 3 Zákona o rodine, každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

23. Podľa § 81 ods. 2 Zákona o rodine, súd v rozhodnutí, ktorým nariaďuje ústavnú starostlivosť, súčasne uloží rodičom alebo iným fyzickým osobám povinným poskytovať dieťaťu výživné povinnosť, aby výživné poukazovali zariadeniu, do ktorého má byť dieťa umiestnené. Ak povinný podľa prvej vety neplní vyživovaciu povinnosť poukazovaním výživného zariadeniu, má toto zariadenie právo vykonávať úkony vo veciach uplatňovania nárokov na výživné maloletého dieťaťa, vrátane uplatňovania týchto nárokov v exekučnom konaní vo svojom mene a na účet maloletého dieťaťa.

24. Náhradná osobná starostlivosť alebo pestúnska starostlivosť má prednosť pred ústavnou starostlivosťou. Pred nariadením ústavnej starostlivosti je súd povinný vždy skúmať, či maloleté dieťa nemožno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo do pestúnskej starostlivosti. Súd pri svojom rozhodovaní mal na zreteli ako prvoradáde hľadisko záujem maloletých detí, ich zdravý a pokojný vývoj. Na základe vykonaného dokazovania mal súd za preukázané, že je v najlepšom záujme maloletých N., I., H., N. a Z. G. ich umiestnenie do ústavnej starostlivosti, aby boli zverení do náhradnej starostlivosti a bola u nich nariadená ústavná starostlivosť, nakoľko stará matka maloletých detí zomrela, teda nie je viac spôsobilá poskytovať deťom osobnú starostlivosť. Zároveň z vykonaného dokazovania mal za preukázané, že rodičia maloletých detí sú toho času stále vo výkone trestu odňatia slobody, a teda nemôžu sami vykonávať osobnú starostlivosť o maloleté deti a rovnako nik z príbuzných neprejavil záujem o zverenie maloletých detí do náhradnej osobnej starostlivosti, ktorá má prednosť pred ústavnou starostlivosťou.

25. Súd preto podanému návrhu Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Kežmarok vyhovel v celom rozsahu a zveril maloleté deti do ústavnej starostlivosti, ktorá sa bude vykonávať v zariadení Centre pre deti a rodiny Spišská Belá, ktoré už aj v súčasnej dobe starostlivosť o maloleté deti v celom rozsahu zabezpečuje na základe uznesenia č. k. 5P/73/2021 - 6 zo dňa 27. 05. 2021.

26. Súd zároveň s poukazom na § 62 ods. 3 Zákona o rodine určil výšku výživného každému rodičovi vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa zákona č. 601/2003 Z. z. o životnom minime a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ktoré

musí platiť každý rodič, bez ohľadu na jeho príjmy a majetkové pomery a takto určená výška výživného je primeraná vzhľadom na pokrytie nevyhnutnej výživy maloletých. Nakoľko povinnosť rodičov platiť výživné vyplýva priamo z neodkladného opatrenia, súd určil v meritórnom rozhodnutí povinnosť matky i otca maloletých detí platiť výživné na účet zariadenia - Centrum pre deti a rodiny Spišská Belá, so sídlom Továrenská 19/5, Spišská Belá, kde bola maloleté deti N. umiestnené, a to od nadobudnutia právoplatnosti tohto rozhodnutia.

27. O náhrade trov konania súd rozhodol podľa ustanovení § 52 Civilného sporového poriadku.

Poučenie:

: Proti tomuto rozhodnutiu je možné podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Prešove.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

V odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy.

Ak nebude povinnosť uložená týmto rozhodnutím splnená v stanovenej lehote, možno sa jej splnenia domáhať návrhom na vykonanie exekúcie podľa osobitného predpisu, a ak ide o výkon rozhodnutia vo veciach starostlivosti o maloleté deti, mimo peňažnej povinnosti, výkon rozhodnutia o návrat maloletého do cudziny podaním návrhu na výkon rozhodnutia podľa Civilného mimosporového poriadku.